

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek.

List velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr. za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v stolnem farovžu. Poležniki tiskovni društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodava knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi ne sprejemajo. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr., in vsakokrat za kolek 30 kr.

Pozor Slovenci: „vera ni v nevarnosti“?

(Poslal nek častit sveten gospod.)

„Vera ni v nevarnosti“, tako sta rekla dohtarja: Vošnjak in Zarnik na Blanici pri Sevnici, kamor sta iz Kranjskega prišla svoje puhlosti prodajat.

Temu odgovarjamo tako: ako od vaše strani vera ni v nevarnosti, zakaj pa ne pristopita, omikana gospoda, našemu vernemu (in pravnemu) programu? Zakaj sta si skovala nov program? [To je: zakaj ne pristopita k nam, ki se držimo starega glasila: vse za vero, dom in cesarja? Zakaj sta si izmislila novo glasilo: vse za narod, omiko in svobodo?] Zakaj sta izbrisala vero? Zakaj sta v svojem listu „Slov. Narodu“ zakričala: „mi vere ne bomo branili? Zakaj psuje in grdi ta list skoro vsaki dan naše duhovnike, kateri niti Vama niti komur drugemu niso ničesar hudega storili? Zakaj postavlja oni list na posmeh naše katoliške šege? Zakaj terjata brezverske šole? Zakaj sta se zvezala s čisto brezvernimi (liberalnimi) Nemci, za verne, nam Slovincem pravične Nemce pa nič vedeti nečeta?

Ljubljanske Novice, stran 274, poročajo sledečo prigodbo: „Bil je oče na smrtni postelji. Omikani (?) sin ga pride obiskat in najde že umirajočega. Držali so mu po cerkveni šegi in po božni slovenski navadi gorečo svečo. Kaj pa stori omikani in olikani očeta „prisrčno ljubeči“ sin? Razsrdi se, zgrabi svečo in jo požene tje po sobi!“

Ako je res, kakor je zdaj govorica, da ste Vi dohtar Zarnik bili ta omikani sin, kako ste zamogli v Blanici trditi, da vera ni v nevarnosti? Nam se hoče dozdevati, da niste resnice govorili pri tej priliki, ker vera je resnično v veliki nevarnosti in sicer ravno od Vaše strani. Kajti, ako bo vse šlo po mislih takih dohtarjev,

potem bomo Slovenci skoro povsod take omikane sine imeli, kateri nam bodo na smrtni postelji svečo iz rok trgali.

Toda gg. dohtarja ne mislita, da se bomo od vaju dali slepariti!

Kmeti slovenski, ako je vaša žena brezverska, ako so vaši otroci in družina brezverna, kako boste zamogli gospodariti? Ali še ni zadosti potepuhov, tatov, oderuhov in goljufov. Ali ni že zadosti žalostno, da se skoro ni na nikogar več zanesti, da mož beseda nič več ne velja? Kder vere ni, tam tudi ni pravice. Kdor ljudstvu vero pači in jemlje, ta mu je najhujši sovražnik.

Iz vaših večnih preprirov, tožeb in tepežev bi sicer dohtarji hasek imeli, vi kmetje pa veliko škodo in plačilo.

Da dohtarja Vošnjak in Zarnik na Blanici nista čiste resnice govorila, je razvidno tudi iz tega, da po svojih novinah (Narodu in Tedniku) vedno svojim nasprotnikom podtikata sebične in nevarne namene. Pravita, da hočemo kmeta zavleči v staro „sužnost in blapčevstvo“, da hočemo desetino in tlako (raboto) nazaj spraviti. Ali to ni grda laž? Sram vaju bodi, ki si upata s takimi lažmi nad slovenskega kmeta! Ali mislita gospoda dohtarja, da so naši kmetji taki bedaki, da se bodo hitro na take limance vloviti dali? Mar ne čutita, da s takim leganjem vsakega poštenega kmeta nesramno žalita?

Tedaj, kmeti slovenski, ako vam kdo zopet brodi o desetini in tlaki, mu v lice recite: ti si lažnjivec in brezversk zapeljivec; gotovo si liberalce, kajti le brezverniki zamore tako grdo legati.

Vaš list, dohtar Vošnjak piše, da se je sevniki kaplan, naš domačin, k javnemu shodu na Blanici pritepel. To surovost lahko zavrremo: Vi ste se pritepli v našo deželo, iz katere ste na Kranjsko pobegnoli, kedar ste po svojem rogoviljenju cele okraje spravili v velike zadrege.

 Denašnji list ima 1/4 pole priloge.

Ostanite, kder ste! Pastite nas pri miru! Mi ne poželujemo po Vaši blatnej omiki (brezverstva). Vi niste nič in nimate nič pravice nas razdvojevati in podučevati.

Mi Vas nikoli več ne bomo volili za poslanca. Dajte se voliti od tistih gospodov in dohtarjev, ki z denarjem, katerega so si večjidel od kmetov pridobili, Vaš grdi list (Tednik) kupujejo in ga med kmetske ljudi porivajo, da bi jim tudi vero pobrali.

Naš poslanec pa mora biti čeden, kreposten, veren mož, na katerega se vsak more zanesiti. Dohtarji tudi sploh kmetom ne sodijo za poslance. Ljudstvo se je dozdej ravno v tem pregrešilo, ker je volilo — toliko dohtarjev.

Volilni shod na Blanici pri Sevnici ali propad Vošnjakovcev.

„Sl. Gosp.“ je pozvedel, da je g. Lenček, veliki posestnik na Blanici pri Sevnici, pozval slovenske volilce: sevnškega, brežkega in kozjanskega okraja na shod 17. avg. Tedaj smo rekli, kako želimo, da se mnogo ljudi snide; mogoče, da shod pripomore do porazuma in odpravi žalostni razpor med štajerskimi Slovenci.

Vendar vse naše upanje je bilo le prazno. Zidaj se je moral vsak izmed nas prepričati, da z g. Vošnjakom in z njegovo svojto ne more hōditi nobeden, kateremu je še kaj mar za sv. vero in krščansko omiko.

To se je pokazalo ne samo pri shodu, ampak tudi po popisih tega shoda v Vošnjakovih novinah, (cajtingah) v „Sl. Narodu“ in „Tedniku.“ Ker zbrani poslušalci niso hoteli hitro pritrditi in prikimati temu, kar sta dr. Vošnjak in njegov prerok dr. Zarnik govorila, zato sta jih ondi grdo zasramovala. Imata jih za: drhal, za divjake, pijance, podkupljence, ki so prišli škandala (pohujšanja) delat. Ker kmetom šinfanje duhovnov in hvalisanje nove drage šole ni bilo po volji, zato se Vošnjak jezi in skuša po lažljivih in vse poštenjake žaljivih dopisih v cajtingah dobljeno sramoto pokriti. Vendar njegov trud je zastonj.

Stvari same kažejo očito, da je poprej vsega čislanja vredni gospod hudo hudo zabredel. Ni mogoče več, da bi ga kedaj za poslanca volili. Bil bi nam v največjo škodo in sramoto.

V potrdenje tega, kar se je reklo, naj služi natančni popis shoda na Blanici.

Shod je bil sklican na 17. den avgusta — in čudno: ravno na nedeljo; na 2. uro popoldan, kedar slovensko verno ljudstvo k sv. večernicam zahaja. Zbralo se je nad 100 kmetskih volilcev. Gosposkih je bilo kakih deset. G. Lenček pozdravi volilce ter jim pove namen zbora: posvetovati se, koga bi volili za poslanca v državni zbor. Popraša, kdo da hoče kaj spregovoriti?

Prvi se oglasi g. Tanšek, pisar v kanceliji dr. Srebre-ta v Brežicah.

G. Tanšek je najpoprej razlagal, kako imenitne da so prihodne volitve v dunajski državni zbor. Rekel je, da volilna postava kmetskemu ljudstvu ni prav ugodna. Omenil je, kako nova volilna postava samostalnost posameznih kronovin podira. Potem priporoča g. Vošnjaka za poslanca. Zdaj začne Vošnjaka debelo hvaliti in jegove velike (?) zasluge naštevati. Posebno pa hvali in povzdiguje novo šolsko postavo. (Tukaj so kmetje začeli mrmrati in ugovarjati, ker sami predobro čutijo, kako težavna in draga da je nova šolska postava. Vendar nihče ni rekel tega, kar so Vošnjakovci pozneje v „Sl. Narodu“ svetu legali: proč s šolo, proč z učitelji. Tega nihče ni rekel. Ako pa kmet pove, kde ga črevelj žuli ter izreče, da mu nova šola ni dovoljna, in če zahteva, da se naj popravi in prenaredi, kdo ga sme zato psovati kot — sovražnika šole?)

Dalje govori g. Tanšek, kako so dozdej duhovni in svetni skupno delali na blagor Slovencev, in kako so zdaj nagloma začeli duhovni zoper svetne bujskati in upijati: „vera je v nevarnosti.“ G. kanonik Kosar še o tej nevarnosti v svojih volilnih oklicih pred 2. letoma besedice ni povedal. (G. Tombah, sevnški kaplan, mu odgovarja: se vč, g. Kosarju takrat ni bilo potreba o nevarnosti za vero toliko govoriti, ker smo se vsi Slovenci še držali glasila: vse za vero, dom in cesarja. Ni še se bilo bati, da bi zoper vero bili tudi naši slovenski poslanci.)

Potem ugovarja g. Tanšek zoper to, da se mladoslovenec očita prijateljstvo z nemškimi liberalci. Vendar pristavi, da hitro, ko jim nemški liberalci dajo zedinjeno Slovenijo, tudi z njimi potegnejo, t. j. sv. Cerkvo preganjati pomagajo. No ta izpoved nam je — zadosti. — Vemo, kakovi ptiči da so toti svobodomiselni (?) mladoslovenci.)

Naposled pa začne g. Tanšek hvaliti sebe in Vošnjaka in pravi, kako sta verna. (Škoda, da ova gospoda svoje vere v djanjih kazati nečeta. Morebiti še sama ne vesta prav, kedaj sta poslednjič v cerkvi ali pri sv. spovedi bila. Sploh pa je iz tega razvidno, da se je g. Tanšek nazočih vernih kmetov ustrašil. Čutil je potrebo tudi o veri nekaj črnuti.)

Priporočaj še enkrat Vošnjaka, je sklenol svoj govor. Besede, katere je na konci govoril, so bile tako zmedene in zmešane, da jih nihče ni razumel; morebiti Tanšek sam ne.

Zdaj poprime besedo g. Vošnjak. On govori naj poprej o ustavnem življenji, počenši z letom 1848. Potem omeni Bahov absolutizem, konkordat in udriha po duhovenstvu, kakor da bi to vseh nesreč krivo bilo. Pravi, da so takrat duhovni vse v rokah imeli: uradnike, žandarje, beriče in — šole. (To je ravno tako lažljivo, kakor da bi kdo rekel: zdaj imajo kmeti vse v rokah: uradnike, beriče — in šole. Šole so pri nas, počenši od Marije Terezije vedno bile v rokah — vladnih.)

Pripoveduje, kako je cesar po nesrečni vojski primoran bil, ljudske poslance poklicati ter z njimi deliti svojo oblast. Zdaj se nobena postava ne sme dati, noben davek naložiti brez dovoljenja poslancev. To imenitno pravico moramo